

Sexuellt våld & grooming

Syfte och mål med lektionen:

Eleverna ska få kunskap om vad sexuellt våld är, samt vilka rättigheter och skyldigheter de har enligt svensk lag. De ska även få kunskap om vad grooming är och vad man kan göra för att skydda sig själv online. Alla elever ska veta var de kan vända sig för att få hjälp och stöd.

1. Övning

En typisk våldtäkt?

Diskutera i par/
smågrupper

**När någon tänker på "en typisk våldtäkt",
vad tänker den då tror ni?**

- Vem är det som utsätter?
- Vem är det som utsätts?
- Vad är relationen mellan förövare/offer?
- Var inträffar det?
- Under vilken tid på dygnet händer det?
- Hur går det till?
- Vad händer efteråt?

Var får vi de här bilderna från?

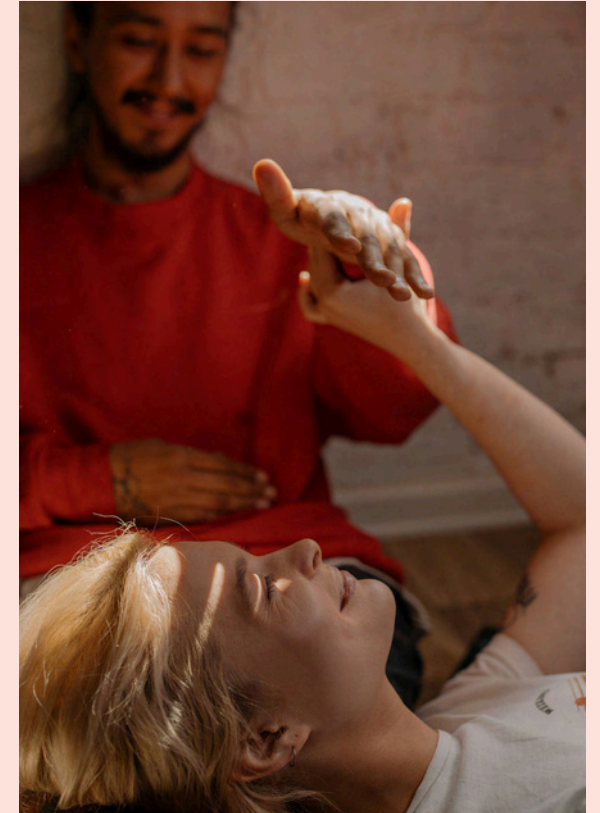

Det vi ofta tror/tänker om våldtäkter:

- En främling
- På kvällen/natten
- Utomhus
- Med fysiskt våld/tvång
- Den utsatta anmäler
- Äldre man som utsätter yngre kvinna

Detta stämmer ibland, men det är ofta:

- Någon vi känner
- När som helst på dygnet
- Någon i samma ålder
- Inomhus, hemma hos personen som utsätter eller som utsätts (eller online)
- Utan fysiskt våld
- Ingen som anmäler

2. Faktadel

Vad säger lagen?

Sexualbrott = samlingsnamn för:

Våldtäkt
Oaktsam våldtäkt
Grov våldtäkt
Våldtäkt mot barn

Sexuellt övergrepp
Sexuellt utnyttjande
Sexuellt ofredande/
sexuella trakasserier

Köp av sexuell tjänst
Koppleri

Samtyckeslagen

Våldtäkt enligt lagen, sedan 1 juli 2018:

Den som genomför ett samlag eller en annan jämförbar sexuell handling med en person som inte deltar frivilligt döms för våldtäkt.

Vid bedömningen av om deltagandet är frivilligt eller inte ska lagen ta särskild hänsyn till om frivilligheten har framförts i ord eller handling eller på annat sätt.

Samlag kan aldrig bedömas som frivilligt i följande fall:

- deltagande är en följd av våld eller hot.
- offret är i en särskilt utsatt situation på grund av medvetlöshet, sömn, allvarlig rädsla, sjukdom, kroppsskada, psykisk störning eller är påverkad av droger eller alkohol.
- om den som utsatts är i en beroendeställning till gärningsmannen.

Straffet är fängelse i lägst två och högst sex år. Vid grov våldtäkt döms gärningsmannen till fängelse i lägst fem och högst tio år.

Samtycke
kan aldrig
köpas för
pengar.

15 -årsgräns för sex?

I lagen står att:

- Personer som är över 15 får inte ha sex med någon som är under 15 år.
- Sex med någon under 15 år (av någon över 15 år) räknas som våldtäkt mot barn.

Men i lagen står det också att:

- ingen ska dömas om ålderskillnaden är väldigt liten.
- eller om det är uppenbart att det inte handlat om något övergrepp.

Lagen är med andra ord inte tänkt att stoppa unga personer från att ha sex om de vill, utan för att skydda barn och unga från att bli utnyttjade av äldre personer.

Detta avgör om handlingen kan klassas som ett brott eller inte:

- Hur stor ålderskillnaden mellan personerna är.
- Skillnaden i utveckling mellan personerna.
- Om sexet har varit helt frivilligt.

Om du har sex med någon som är yngre än vad du är, var extra noga med att försäkra dig om att personen verkligen vill.

Diskutera:

Hur vet man om någon verkligen vill? Vad är viktigt att göra och inte göra för att veta det?

3. Övning

Våldtäkt eller inte?

Minns ni lagen?

En tjej och en kille är ihop. Tjejen är alkoholpåverkad och kan inte visa om hon vill ha sex eller inte, hon ger alltså inga "ja-signaler". Killen har sex med henne trots detta.

En man hotar en tjej och en kille via nätet att göra sexuella saker med sig själva. De tre personerna befinner sig i tre olika länder.

En tjej och en kille är kompisar. De är på fest tillsammans och ska sova i samma säng när festen är slut. Tjejen vaknar av att killen har sex med henne.

En 46-årig man köper sex av en 19-årig kille. I polisförhört säger mannen att han förstod att killen inte sålde sex frivilligt.

TV: Här förklarar rådmann Karin Westerlund domen mot våldtäktsmannen. Foto: SVT/TT

Döms för grov våldtäkt över internet – får tio års fängelse

UPPDATERAD 21 DECEMBER 2017 PUBLICERAD 30 NOVEMBER 2017

Uppsala tingsrätt, arkivbild. Foto: Akvelina Smed /TT.

TINGSRÄTTEN

Sexköpare döms för oaktsam våldtäkt

2:04 min [Min sida](#) [Dela](#)

Publicerat fredag 26 april 2019 kl 14.22

En man från Stockholm, som köpt sex av en kvinna som var utsatt för människohandel, döms för oaktsam våldtäkt av Uppsala tingsrätt. Mannen visste att kvinnan inte deltog frivilligt i prostitutionen, och döms enligt den nya sexualbrottslagstiftningen.

4. Faktadel

Grooming

Grooming = Vuxna som tar kontakt med barn/unga (under 18 år) i sexuellt syfte.

Se kortfilm om grooming [här](#)

Två strategier: Smicker och/eller hot

Vanligt att dessa vuxna:

- Finns där barn finns, kan vara väldigt aktiva på t. ex. sociala medier och online-spel och ha kontakt med hundratals ungdomar samtidigt (men säger inte detta till barnen).
 - Utger sig för att vara någon annan, ofta en ung kille eller tjej. Använder falska profilbilder.
 - Lockar med saker som barn/unga vill ha; kontakter/pengar/jobberbjudanden/presentkort.
 - Bygger en relation över tid för att vinna den ungas förtroende. Lyssnar, stöttar.
 - Säger många bekräftande saker om den ungas utseende, många komplimanger.
- Ber om bilder. Blir aggressiva/hotfulla för att pressa fram fler bilder när de väl fått en bild.

Var uppmärksam om:

- Personen skriver på ett sätt som vuxna skriver/pratar, t. ex. använder ord som dina kompisar inte brukar använda.
- Personen kommer in på frågor om sex eller ber om avklädda bilder.
- Personen vill att du filmar/skickar bilder men själv inte gör det.
- Personen vill träffas.

Om du blir misstänksam:

- Fråga hur gammal personen är. En del erkänner sin riktiga ålder.
- Be personen skicka en specifik sorts foto på sig själv.
- Tala om för personen att du har berättat om er kontakt för andra, t.ex. kompisar eller föräldrar.
- Avbryt kontakten om du upplever att det någon skriver eller frågar är obehagligt.

På safeselfie.se finns mer information till den som varit med om grooming eller att få sina bilder spridda, samt till den som är kompis/förälder. Läs gärna vidare om detta hemma.

5. Övning

Varför anmäls så få sexualbrott?

Diskussion i
smågrupper:

Varför tror ni att det är så få som anmäler
just sexualbrott (sexuella trakasserier/
sexuellt våld)? Försök komma på så många
olika anledningar ni kan.

Vanliga
anledningar,
fick ni med
alla?

Rädsla

(för att göra det värre, för att det ska hända igen)

Skam

(tror att det är ens eget fel)

Okunskap

vet inte vad som är olagligt)

Varför tror ni att det är så få som anmäler just sexualbrott (sexuella trakasserier/sexuellt våld)? Försök komma på så många olika anledningar ni kan.

Oro att inte bli trodd/dömd

(oftast tjejer som blir utsatta, tjejer blir också hårdare dömda för allt som har med sex att göra)

Underläge/beroende

(ex yngre/äldre, anställd/chef, elev/lärare)

Kärlek

(vanligt att den som utsätter t.ex. är ens partner)

Tror inte på rättssystemet

(svåra brott att bevisa, oftast inga vittnen, jobbigt att gå igenom rättegång, få som blir dömda)

6. Avslutning

Kom ihåg:

Det spelar ingen roll om du känner personen eller inte.

Det spelar ingen roll om du är kär eller inte, om du var kåt eller inte, eller om du har hånglat med personen.

Det spelar ingen roll om du först har sagt ja.

Det spelar ingen roll om du har gått med på att träffa personen.

Kanske har ni lärt känna varandra på nätet, och bestämt att ses.

Det betyder ändå inte att någon har rätt att göra något sexuellt med dig, om du själv inte vill precis just då.

Du har ALLTID rätt att bestämma över din egen kropp, det är ALDRIG för sent att ångra sig och säga nej.

Om du blir/har blivit utsatt:

Det finns hjälp att få och människor som förstår.

Det är aldrig ditt fel.

Aldrig.

Mer information och stöd:

Storasyster.se

Unizonjourer.se/hitta-stod

Rokstjejourer.se

Ungarelationer.se

Novahuset.com

[Polisen](#)